

Uzasadnienie

Projekt planu ochrony rezerwatu został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z uwzględnieniem art. 20 ust. 1, 2 i 3 tej ustawy. Zakres zrealizowanych prac został dostosowany do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt planu sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794).

Rezerwat pokrywa się powierzchniowo z obszarem Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009. W projekcie planu ochrony nie uwzględniono zakresu planu zadań ochronnych dla tego obszaru, gdyż Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zarządzeniem nr 17 z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009 ustanowił dla niego plan zadań ochronnych. Zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody w planie ochrony rezerwatu przyrody pokrywającego się w całości lub w części z obszarem Natura 2000 nie uwzględnia się zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, jeżeli dla obszaru tego ustanowiono plan zadań ochronnych.

W rezerwacie nie wyznacza się miejsc połowu ryb i innych organizmów wodnych oraz miejsc wprowadzania psów, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 11, 14 i 16 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów ochrony ścisłej i krajobrazowej, o której mowa w art. 20 ust. 3 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody.

Rezerwatu nie udostępnia się dla celów edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa, o których mowa w art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody.

W zarządzeniu nie wskazano obszarów, ani miejsc udostępnianych dla badań naukowych. Mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie, udostępnianie rezerwatu w celu prowadzenia badań naukowych może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 24 i ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie tego typu czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką, zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac, czy też przed wykonywaniem prac badawczych, których tematyka nie wymaga ingerencji w ekosystem rezerwatu. Szeroki zakres i tematyka badań naukowych sprawia, że pełną kontrolę nad ich wpływem na rezerwat można zachować tylko poprzez rozpatrzenie indywidualnego wniosku. Nie występuje natomiast możliwość precyzyjnego zdefiniowania w planie ochrony dla wszystkich rodzajów badań jednego sposobu postępowania, który minimalizowałby ich negatywny wpływ na rezerwat.

Rezerwat został ustanowiony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 8 lipca 1991 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1991 r. Nr 25, poz. 172). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych interesujących i dobrze zachowanych form geomorfologicznych pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego, głównie: ozu, moreny czołowej oraz wydmy parabolicznej.

Rezerwat jest elementem większego systemu ochrony przyrody. O jego walorach decyduje występujące w nim ukształtowanie terenu, przybierające formę ozu i moreny czołowej. Zaplanowana w planie ochrony czynna ochrona, ukierunkowana jest na utrzymanie stałego pokrycia rezerwatu szatą roślinną, która skutecznie hamuje procesy erozji chronionych w nim elementów geomorfologicznych. Funkcję glebochronną i wodochronną pełnią w szczególności porastające ten obszar drzewostany. Specyficzne ukształtowanie terenu i znaczna powierzchnia kompleksu leśnego, wyróżniają ten obiekt w monotonnym krajobrazie otaczających go równin i obszarów użytkowanych rolniczo. Oz w rezerwacie występuje w postaci trzech niezależnych fragmentów, które genetycznie są tym samym wzgórzem, rozczłonkowanym w późniejszym rozwoju tej rzeźby. Dwa wzgórza ciągną się południkowo, trzecie natomiast jest mniej regularne. Oz stanowi niejako oś rezerwatu, zbudowaną z piasków i żwirów wodnolodowcowych. Fragment występującego w rezerwacie wału morenowego ma postać izolowanego wzniesienia wysuniętego w kierunku północnym o stoku z jednorodnym nachyleniem, wznoszącym się w kierunku południowym. W części wschodniej rezerwatu położona jest znacznych rozmiarów wydma paraboliczna, powstała najprawdopodobniej na przełomie plejstocenu i holocenu. Występujące w rezerwacie siedliska charakteryzuje podobna żyzność i naturalne zdolności produkcyjne. Właściwości te objawiają się w naturalnej roli lasotwórczej ważniejszych gatunków drzew leśnych, w składzie i budowie drzewostanów, a także gatunków podszytowych oraz w składzie gatunkowym runa leśnego. Siedliska o fizjonomii borów świeżych zajmują stosunkowo małą powierzchnię. W większości są to zniekształcone bory mieszane świeże. Świadczą o tym stosunkowo liczne gatunki wskaźnikowe dla borów mieszanych oraz obecność dębu w podszyciu. Siedlisko to wykształciło się na najuboższych postaciach gleb rdzawych bielcowych i właściwych na grzbiecie wzgórz ozowych, wzgórzach wydmowych oraz na niższych stokach moreny. Lasy mieszane są licznie reprezentowane w rezerwacie, niemniej jednak występują najczęściej w formie zniekształconej. Występują na wierzchowinach i na zachodnich zboczach wzgórza ozowego i na wierzchowinie wzgórza morenowego. W tych położeniach są to lasy mieszane świeże. Na siedlisku tym drzewostany tworzy dąb, sosna, brzoza i niekiedy grab. W formie zniekształconej przewagę lub dominację uzyskuje sosna. Na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego warstwę drzew budują sosna, dąb, brzoza, osika oraz świerk i olsza. Bardzo licznie występują tu siedliska olsów. Zajmują one niemal wszystkie fragmenty rezerwatu położone w obniżeniach terenu będące pod stałym wpływem wód gruntowych. Spotykamy je najliczniej w części wschodniej obiektu, ale

występują także w jego części południowej i zachodniej. Żyźniejsze obszary zajmuje ols jesionowy, natomiast na uboższych wykształcił się ols typowy. Ten ostatni występuje w dwóch stopniach uwilgocenia, z wodą stagnującą na powierzchni i znajdującą się zaraz pod powierzchnią gruntu. Drzewostan na tym siedlisku stanowi w znaczącej większości olsza, choć w wydzieleniach w młodszych klasach wieku stosunkowo często występuje brzoza. Na siedlisku olsu jesionowego udział jesionu jest bardzo niewielki. Ols jesionowy występuje przede wszystkim na glebach torfowo-murszowych, zaś ols typowy na eutroficznym glebach murszowatych właściwych, glebach torfowisk niskich, w nielicznych przypadkach na glebach torfowo-murszowych i gruntowoglejowych próchnicznych (w formie zniekształconej). Występujące w rezerwacie zagrożenia wewnętrzne związane są głównie ze strukturą lasów, które złożone są w głównej mierze z monokultur sosnowych i olszowych. Mało zróżnicowana struktura gatunkowa drzewostanów sprawia, że mogą stać się one podatne na wpływ czynników biotycznych i abiotycznych. Na terenach, gdzie występuje większe nachylenie stoków, podłoże budowane jest przez utwory o bardzo niewielkiej zwięzłości. Dlatego też istnieje poważne zagrożenie uruchomienia erozji przy odsłonięciu gleb spod pokrywy roślinnej. Jest mało prawdopodobne, aby naturalne procesy przyczyniły się do powstania tego zagrożenia. Główną przyczyną odsłonięć pokryw glebowych jest działanie człowieka, będące np.: wynikiem wykonywania zabiegów w drzewostanach z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu zrywkowego czy też zrębów zupełnych. Należy więc unikać tego typu działań. Wprowadzenie na ten teren ciężkich maszyn mogłoby spowodować także zanieczyszczenie obiektu obcymi substancjami w postaci wycieków olejów czy paliwa. W celu maksymalnej ochrony gleby pozyskane w ramach działań drewno nie powinno być składowane zbyt długo na terenie rezerwatu. Lasy na stokach o nachyleniach powyżej 5° należy traktować jako glebochronne i na tych obszarach należy w szczególności dostosować sposób wykonania działań ochronnych do warunków terenowych. Ponadto zabiegi ochronne należy wykonywać w okresie zimy, kiedy pokrywa glebowa jest chroniona zmrożoną warstwą śniegu. Obecnie nie występują zjawiska czy procesy, które w znaczący sposób mogłyby zagrozić substancji rezerwatu i głównym przedmiotom ochrony. Wszelkie aktualnie zidentyfikowane szkodliwe oddziaływania na substancję rezerwatu mają stosunkowo niewielkie znaczenie, jednakże nie wyklucza się ich nasilenia. W związku z tym konieczne jest stałe monitorowanie wpływu aktualnych zagrożeń na środowisko przyrodnicze rezerwatu oraz kontrola, czy nie pojawiają się wymienione wyżej zagrożenia potencjalne. Ich wyeliminowanie lub przynajmniej ograniczenie, będzie jednym z podstawowych zadań koniecznych do zrealizowania w okresie obowiązywania niniejszego planu.

W celu ograniczenia lub eliminacji zagrożeń zewnętrznych, w szczególności związanych ze wzrostem różnych form antropopresji niekorzystnie oddziałujących na szatę roślinną i faunę oraz pogorszących stan wód powierzchniowych i podziemnych, na terenach graniczących z rezerwatem należy utworzyć otulinę. Otulinę rezerwatu powołuje się w celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami

zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. W przypadku rezerwatu przyrody, głównym jej zadaniem będzie kształtowanie gospodarki w bezpośrednim otoczeniu rezerwatu w zakresie wspierającym ochronę gleby, wód oraz gatunków roślin, zwierząt i ich siedlisk. Ustawowy wymóg uzgadniania z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska uchwalanych w granicach otuliny miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sprawia, że zapisy planu ochrony będą miały bezpośrednie przełożenie na sposób zagospodarowania przestrzennego, a otulina będzie dodatkowym narzędziem w prowadzonej ochronie rezerwatu. Zgodnie, bowiem z art. 13 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody, ustalenia do aktów planistycznych, wprowadzone planem ochrony, skutecznie mogą być przeniesione w zakresie dotyczącym otuliny rezerwatu. Tym samym, plan ochrony będzie skutecznie zabezpieczał rezerwat przed zagrożeniami zewnętrznymi, jeżeli określone w nim ustalenia dotyczące aktów planistycznych będą odnosić się do zagospodarowania otuliny. Celem otuliny, będzie zatem uzyskanie wpływu na kształtowanie gospodarki w bezpośrednim otoczeniu rezerwatu, w zakresie wspierającym ochronę siedlisk i gatunków chronionych, w szczególności:

- 1) ograniczenie potencjalnej presji na obniżanie poziomu wody w rezerwacie poprzez utrzymanie w jego otoczeniu sposobów zagospodarowania terenu nie wymagających takich działań,
- 2) ograniczenie w otoczeniu rezerwatu możliwości wzrostu penetracji ludzkiej w wyniku lokalizacji zabudowy lub innych przedsięwzięć inwestycyjnych generujących obecność człowieka w dłuższym okresie czasu,
- 3) ograniczenie płoszenia zwierząt, szczególnie ptaków w okresie lęgów.

Przy obecnym stanie prawnym i faktycznym, ograniczenie lub wykluczenie wszystkich wymienionych zagrożeń nie jest możliwe, jednak ustanowienie otuliny niewątpliwie poprawi skuteczność kontroli nad przedsięwzięciami podejmowanymi w bezpośrednim otoczeniu rezerwatu.

Cały obszar rezerwatu obejmuje się ochroną czynną. Z uwagi na znaczne zniekształcenie drzewostanów oraz niezbyt korzystną strukturę przestrzenną, nie wyznacza się obszarów ochrony ścisłej.

Rezerwat położony jest na terenie województwa mazowieckiego, w powiecie mińskim, gminie Mrozy. Na terenie gminy obowiązuje „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Mrozy”, wprowadzony w życie Uchwałą NR XX/105/04 Rady Gminy Mrozy z dnia 18 maja 2004 r., który obejmuje swym zasięgiem rezerwat i teren go otaczający oraz plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, uchwała nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 lipca 2014 r. Dokumenty te nie wymagają zmiany, w związku z utrzymaniem bądź odtworzeniem właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony uznano rezerwat. Tym niemniej, w celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami wynikającym z działalności człowieka, należy, stosownie do postanowień art. 20 ust. 3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody, zdefiniować ustalenia do studiów i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Podstawowym zagrożeniem zewnętrznym dla rezerwatu, jest wzrost urbanizacji i związana z tym presja zabudowy na ich obszar. Aby przeciwdziałać powstawaniu tego typu sytuacji, ustawa o ochronie przyrody daje regionalnym dyrektorom ochrony środowiska delegację do tego, aby w planie ochrony rezerwatu identyfikować zagrożenia oraz definiować sposób ich eliminacji. Sposób sformułowania art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody sprawia, że w praktyce, wskazania dotyczące planowania przestrzennego, mogą dotyczyć zagrożeń bezpośrednio naruszających obowiązujące w rezerwacie zakazy. Natomiast nie mogą być normowane w planie ochrony czynności nienaruszające art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, z racji tego, że mogą być one bez żadnych przeszkód realizowane w rezerwacie. Ustalenia planu ochrony, które nie dopuszczałyby wykonywania działań nienaruszających obowiązujących w rezerwacie zakazów, stanowiłyby bezprawną modyfikację ustawowo określonego katalogu zakazów. Tym samym, definiując w planie ochrony wskazania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy je tak konstruować, aby odnosiły się do obowiązujących w rezerwacie zakazów. Rezerwat jest swojego rodzaju wyspą naturalnego krajobrazu w krajobrazie kulturowym. Doprowadzenie do rozczłonkowania kształtu obiektu w wyniku działalności prowadzonej na terenach graniczących z rezerwatem, może być przyczyną niekorzystnych oddziaływań na szatę roślinną i faunę. Wśród najistotniejszych oddziaływań można wymienić eutrofizację i zanieczyszczenia wód w wyniku spływu powierzchniowego zanieczyszczeń pochodzących z intensywnie użytkowanych obszarów otaczających rezerwat. W szczególności budowa i rozbudowa obiektów budowlanych w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu może wpływać na pogorszenie stanu wód powierzchniowych i podziemnych.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wyłożył projekt planu ochrony. Informację o przystąpieniu do sporządzania projektu planu ochrony i o wyłożeniu projektu planu ochrony zostało podane do publicznej wiadomości poprzez:

- a) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie obwieszczenia,
- b) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Urzędu Gminy Mrozy,
- c) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Nadleśnictwa Mińsk, w którego zarządzie znajduje się rezerwat,

d) umieszczenie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety,

W ramach przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa wnioski i uwagi do wyłożonego projektu planu wnieśli:

1) Nadleśnictwo Mińsk. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

a) w odniesieniu do uwagi „*Proponuję rezygnację z zapisu umieszczonego w punkcie 3a i 3b wykazu określeń. W to miejsce sugeruję konkretny zapis: na podstawie Art. 15.1.4 ustawy z dnia 16.04.2014 r. o ochronie przyrody dopuszcza się wykonywanie polowania na terenie rezerwatu "Florianów" zgodnie z wykładnią ustawy o łowiectwie i rozporządzeniami do ustawy. Problem szkód łowieckich powodowanych przez zwierzynę łowną posiadającą bezpieczną ostoję na terenie rezerwatu był wielokrotnie podnoszony w przeszłości i dyskutowany przed Wojewodą Mazowieckim i Burmistrzem Miasta i Gminy Mrozy, na podstawie skarg składanych przez rolników posiadających uprawy położone wokół rezerwatu. Na spotkaniu w Mrozach w lipcu 2015 r. ówczesna Pani Dyrektor RDOŚ w Warszawie zapewniała Burmistrza Miasta i Gminy Mrozy o dopuszczeniu wykonywania polowania umieszczonym w nowo opracowywanym planie ochrony rezerwatu. Zwracam uwagę, że szkody powodowane przez zwierzynę łowną w przypadku rezerwatu "Florianów" nie dotyczą szkód w lesie (brak drzewostanów w fazie upraw i młodników), a właśnie w uprawach rolnych. Wprowadzenie zapisu pozwalającego polować w rezerwacie zakończy długoletni konflikt i proces składania skarg do wszelkich urzędów. Jednocześnie informuję, że teren rezerwatu leży w całości w granicach obwodu łowieckiego nr 424, dzierzawionego przez KŁ Mazowieckie, które to co roku sporządza inwentaryzację zwierzyny i wymaganą dokumentację łowiecką dla całego obwodu.*”

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie mając na względzie, że zmieniające się warunki przyrodnicze oraz działalność człowieka mogą doprowadzić do nadmiernego wzrostu występujących w rezerwacie populacji poszczególnych gatunków zwierząt, przewidział w planie ochrony możliwość prowadzenia działań obejmujących regulowanie jej liczebności np.: poprzez indywidualne polowania. Wprowadzony zapis daje możliwość stałej kontroli liczebności i redukcji zwierzyny w sytuacji, kiedy populacja danego gatunku będzie na tyle wysoka, że zostaną zachwiane optymalne warunki jej bytowania. Rezerwat przyrody Florianów jest rezerwatem leśnym o dużej dynamice naturalnych procesów, gdzie rozmiar i kierunek zachodzących zmian jest różny i zmienny. Zatem redukcja zwierzyny i dopuszczalny rozmiar tego działania winny wynikać z przeprowadzonej na ten cel inwentaryzacji jej stanu. Zawartej w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody delegacji nie można traktować, jako sposobu likwidacji szkód wyrządzanych przez zwierzynę łowną na terenach znajdujących się poza

rezerwatem. Wyznaczenie planem ochrony, w oparciu o ten przepis, obszarów dopuszczonych do prowadzenia gospodarki łowieckiej, zawężając tę czynność wyłącznie do likwidacji szkód w uprawach położonych wokół rezerwatu, byłoby nieuprawnionym rozszerzeniem oraz nadinterpretacją tej regulacji prawnej i stanowiłoby wykroczenie poza ramy ustawowego upoważnienia. Ustawodawca dopuścił możliwość polowania w rezerwacie tylko i wyłącznie na zasadzie wyjątku od generalnego zakazu wykonywania polowania rozumianego w sposób szeroki, bez możliwości zawężania tego pojęcia np.: poprzez wskazanie zwierząt, na które można polować, czy też celu (likwidacja szkód w uprawach), któremu polowanie ma służyć. Na terenie rezerwatu, z racji ochrony zachodzących w nim procesów, konieczne jest utrzymywanie właściwego stanu populacji zwierzyny. Z tych względów niewskazane jest wykonywanie w nim polowań bez uprzedniego określenia faktycznej liczby zwierzyny. Nie można mówić o konieczności przeprowadzania odstrzału wszystkich gatunków zwierząt, jeżeli dane te nie zostały zmierzone i wykazane. Wnoszący przedmiotową kwestię nie przedstawił wraz z nią danych, na których się oparł pisząc uwagę, tym niemniej uwzględniając wniesioną uwagę wprowadzono w tej kwestii zmiany w planie ochrony,

- b) w kwestii uwagi *„Proponuję zrezygnować z planowania zabiegów w oddz. 229 d, g, 1, ponieważ drzewostany te są niedostępne z powodu podtopienia.”* wprowadzono zmianę w planie ochrony,
- c) w kwestii uwagi *„W uzupełnieniu pisma ZG.7212.1.2016.ZG4, Nadleśnictwo Mińsk wnioskuje o udostępnienie drogi leśnej dla ruchu lokalnego, przebiegającej przez oddziały: 218, 219, 221, 224, 228, 229 i 232. Droga od lat jest wykorzystywana przez mieszkańców wsi Płomieniec i okolic do dojazdu do swoich gruntów rolnych położonych w sąsiedztwie rezerwatu. W wielu przypadkach jest to jedyny możliwy dojazd tych mieszkańców do swojej własności. Utrzymanie gruntów rolnych wokół rezerwatu w dobrej kulturze jest wskazane, gdyż pozostawienie ich bez uprawy może mieć negatywny wpływ na jego ochronę. Ruch lokalny jest niewielki i nie będzie miał negatywnego oddziaływania na rezerwat. Dodatkowo droga pełni rolę drogi pożarowej, utrzymanie jej w dobrej przejezdności wpłynie pozytywnie na zabezpieczenie przeciwpożarowe kompleksu leśnego. W miejscach wjazdu do rezerwatu postawione zostaną tablice „Droga leśna udostępniona dla ruchu”.”.*

Kwestię ruchu pojazdów rolniczych po wskazanej w uwadze drodze reguluje załącznik nr 1 do zarządzenia. Utrzymanie rolniczego sposobu użytkowania gruntów otaczających rezerwat, jest istotnym czynnikiem wpływającym na prowadzoną w nim ochronę. Zmiana przeznaczenia sąsiadujących z rezerwatem gruntów rolnych została zdiagnozowana w planie ochrony, jako zagrożenie zewnętrzne. W opracowanej koncepcji ochrony rezerwatu, jednym z zaplanowanych sposobów eliminacji tego zagrożenia, jest umożliwienie dojazdu sprzętu rolniczego do przyległych pól. Wskazuje się ponadto, że zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy o ochronie przyrody generalne zniesienie obowiązującego

w rezerwacie zakazu ruchu pojazdów poza drogami publicznymi może nastąpić wyłącznie odrębnym zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska, o charakterze aktu prawa wewnętrznego,

2) Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

a) w odniesieniu do uwagi *„Załącznik nr 1. identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków. Nadmierne zagęszczenie zwierzyny — zgodnie z naszą wiedzą i uwagami zgłaszanymi niejednokrotnie przez przedstawicieli miejscowego samorządu jest to aktualnie istniejący problem. Wnioskujemy o zmianę rodzaju tego zagrożenia z zagrożenia „potencjalnego” na „istniejące” oraz na wskazanie w sposobie eliminacji tego zagrożenia na dopuszczenie wykonywania polowań indywidualnych na terenie rezerwatu realizowanych w oparciu o ustawę Prawo łowieckie.”*

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie mając na względzie, że zmieniające się warunki przyrodnicze oraz działalność człowieka mogą doprowadzić do nadmiernego wzrostu występujących w rezerwacie populacji poszczególnych gatunków zwierząt, przewidział w planie ochrony możliwość prowadzenia działań obejmujących regulowanie jej liczebności np.: poprzez indywidualne polowania. Wprowadzony zapis daje możliwość stałej kontroli liczebności i redukcji zwierzyny w sytuacji, kiedy populacja danego gatunku będzie na tyle wysoka, że zostaną zachwiane optymalne warunki jej bytowania. Rezerwat przyrody Florianów jest rezerwatem leśnym o dużej dynamice naturalnych procesów, gdzie rozmiar i kierunek zachodzących zmian jest różny i zmienny. Zatem redukcja zwierzyny i dopuszczalny rozmiar tego działania winny wynikać z przeprowadzonej na ten cel inwentaryzacji jej stanu. Zawartej w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody delegacji nie można traktować, jako sposobu likwidacji szkód wyrządzanych przez zwierzynę łowną na terenach znajdujących się poza rezerwatem. Wyznaczenie planem ochrony, w oparciu o ten przepis, obszarów dopuszczonych do prowadzenia gospodarki łowieckiej, zawężając tę czynność wyłącznie do likwidacji szkód w uprawach położonych wokół rezerwatu, byłoby nieuprawnionym rozszerzeniem oraz nadinterpretacją tej regulacji prawnej i stanowiłoby wykroczenie poza ramy ustawowego upoważnienia. Ustawodawca dopuścił możliwość polowania w rezerwacie tylko i wyłącznie na zasadzie wyjątku od generalnego zakazu wykonywania polowania rozumianego w sposób szeroki, bez możliwości zawężania tego pojęcia np.: poprzez wskazanie zwierząt, na które można polować, czy też celu (likwidacja szkód w uprawach), któremu polowanie ma służyć. Na terenie rezerwatu, z racji ochrony zachodzących w nim procesów, konieczne jest utrzymywanie właściwego stanu populacji zwierzyny. Z tych względów niewskazane jest wykonywanie w nim polowań bez uprzedniego określenia faktycznej liczby zwierzyny. Nie można mówić o konieczności przeprowadzania odstrzału wszystkich gatunków zwierząt, jeżeli dane te nie

zostały zmierzone i wykazane. Wnoszący przedmiotową kwestię nie przedstawił wraz z nią danych, na których się oparł pisząc uwagę, tym niemniej uwzględniając wniesioną uwagę wprowadzono w tej kwestii zmiany w planie ochrony,

- b) w odniesieniu do uwagi *„Załącznik 2 Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań. W ramach działań ochrony czynnej zaplanowano renaturyzację, której zadaniem będzie m.in. wzbogacanie składu gatunkowego drzewostanów i dostosowywanie go do stanu warunków siedliskowych. Duży wpływ na sukces tych działań będzie miało zagęszczenie zwierzyny na tym terenie. Dlatego też dopuszczenie do właściwego gospodarowania populacjami zwierzyny grubej w oparciu o zasady zawarte w ustawie Prawo łowieckie wydają się być odpowiednie w przypadku tego rezerwatu o pow. ok. 400 ha. Warto podkreślić, że dopuszczenie do prowadzenia gospodarki łowieckiej w tym polowań indywidualnych w myśl ustawy Prawo łowieckie na terenie rezerwatu nie będzie miało negatywnego wpływu na cel ochrony tego rezerwatu. Ograniczenie liczebności zwierzyny płowej pozwoli skuteczniej działać w celu ochrony gatunków liściastych i możliwości wzbogacania składu gatunkowego, wzrostu, stabilności i różnorodności występujących tam ekosystemów. Jest to jeden z postulatów lokalnych władz i mieszkańców tych terenów w związku z tym ważne jest aby wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym zapisać to działanie w sposób umożliwiający jego realizację w sposób bezpieczny dla cennych wartości przyrodniczych rezerwatu. Działanie to z pewnością poprawi społeczny odbiór potrzeb ochrony przyrody w Polsce nie stwarzając najmniejszego zagrożenia dla wartości chronionych w ramach tego obiektu.”*

Tak jak to zostało już wyjaśnione powyżej, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie dopuścił w planie ochrony możliwość gospodarowania zwierzyną.

- 3) Urząd Miasta i Gminy Mrozy. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:
- a) w odniesieniu do uwagi *„Na terenie otuliny rezerwatu w wyznaczonej strefie B należy dopuścić dla istniejącej zabudowy możliwość remontów i realizacji zabudowy uzupełniającej. W tej strefie zidentyfikowano istniejące siedliska. Przy aktualizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będzie konieczne wprowadzenie takich zapisów z uwagi na faktyczne zagospodarowanie.”*

Podział na strefy oraz określone w stosunku do nich wskazania został zredagowany w oparciu o analizę obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i przebieg granic poszczególnych stref, ma swoje odzwierciedlenie w granicach stref wyznaczonych w istniejącym studium. Ocena sposobu zagospodarowania przestrzennego, jaka została przeprowadzona na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony rezerwatu wykazała, że zapisy z zakresu planowania przestrzennego

nie będą naruszać aktu prawa miejscowego, jakim jest plan ochrony. Obowiązujący plan zagospodarowania przestrzennego nie zagraża celowi ochrony rezerwatu. Z tego tytułu nie ma potrzeby wprowadzania w nich zmian i ich ustalenia mogą zostać przeniesione do projektu planu ochrony. Uwzględniając wniesioną uwagę Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie ponownie przeanalizował sposób zagospodarowania przestrzennego gruntów położonych wokół rezerwatu i wprowadził poprawki do projektu planu ochrony.

- b) w odniesieniu do uwagi *„Brak w tekście projektu zarządzenia opisu dla wyznaczonej strefy F. Brak możliwości wypowiedzenia się na temat zaproponowanych ustaleń.”*

Poprawiono projekt planu ochrony.

- c) w odniesieniu do uwagi *„W projekcie zarządzenia brak jakiegokolwiek odniesienia do istniejącej drogi łączącej Płomieniec i drogę gminną Kuflew — Topór. Z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego niezbędne jest utrzymanie pełnej przejezdności tej drogi poprzez okresowe remonty i doraźne naprawy w istniejących pasach drogowych. Rezerwat przyrody „Florianów” ma bardzo dużą powierzchnię. Porośnięty jest lasem, który okalają rozległe łąki torfowe. Zagrożenie pożarowe terenu rezerwatu i jego otuliny jest bardzo duże. W każdej chwili może zająć potrzeba skierowania sprzętu pożarowego najkrótszą możliwą drogą. Z tego powodu droga, która przecina rezerwat w kierunku północ południe, musi być utrzymana w stanie przejezdności. Zaznacza się, że droga, o której mowa, stanowi historyczny ciąg, sięgający czasów gospodarki folwarcznej. Rzeźba terenu została naruszona wzdłuż urządnego pasa drogowego na długo przed utworzeniem rezerwatu przyrody. Remonty drogi nie spowodują żadnych nowych zmian w formie geologicznej rezerwatu a są istotne ze względów ochrony pożarowej.”*

Na terenie rezerwatu przyrody obowiązują zakazy, które zostały zdefiniowane w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, jako zamknięty katalog zakazów. Ustawodawca uchwalając ten przepis wskazał równoległe, poprzez art. 15 ust. 2 tej ustawy, że pomimo wielkiej wagi, jaką należy przywiązywać do kwestii ochrony przyrody, to jednak w pewnych sytuacjach, takich jak prowadzenie akcji ratowniczej bądź podejmowanie działań mających na celu utrzymanie terenu w stanie niezagrożającym bezpieczeństwu, konieczne jest wysunięcie na plan pierwszy ochrony ludzi, w szczególności ich zdrowia i życia czy też mienia. W chwili zaistnienia na obszarze rezerwatu sytuacji, która stwarza zagrożenie dla zdrowia, życia czy też mienia ludzi, zwolnienie od obowiązujących zakazów wynika bezpośrednio z art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody i nie wymaga konkretyzacji w żadnej innej formie. Pożary lasów, ze względu na swe niespodziewane powstanie i szybkie rozprzestrzenianie się, mogą stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia wielu osób oraz mogą zagrażać mieniu w wielkich rozmiarach. Przeciwdziałanie powstaniu pożaru czy też podejmowanie działań ratowniczych w sytuacji powstania pożaru lasu są, w rozumieniu art. 163 § 1 ustawy Kodeks Karny, czynnościami związanym

z bezpieczeństwem powszechnym. Z chwilą zajścia sytuacji bezpośredniego zagrożenia pożarowego, utrzymanie przejezdności dróg przeciwpożarowych ma istotne znaczenie dla zapewnienia właściwego bezpieczeństwa powszechnego. Należy zatem uznać, że poruszanie się po rezerwacie oraz utrzymywanie dróg w celach przeciwpożarowych jest dopuszczone bezpośrednio przez ustawę o ochronie przyrody i nie może być normowane planem ochrony. Wprowadzenie w planie ochrony regulacji dotyczących działań przeciwpożarowych stanowiłoby wykroczenie poza ramy ustawowego upoważnienia, czyniąc z mocy prawa takie zarządzenie nieważnym. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie dodał w załączniku nr 1 do projektu zarządzenia zapis mówiący o umożliwieniu dojazdu sprzętu rolniczego do pól otaczających rezerwat, jako sposób eliminacji zagrożenia, jakim jest zaprzestanie rolniczego użytkowania otaczających go gruntów. Utrzymanie rolniczego sposobu użytkowania gruntów otaczających rezerwat, jest istotnym czynnikiem wpływającym na prowadzoną w nim ochronę. Zmiana przeznaczenia sąsiadujących z rezerwatem gruntów rolnych została zdiagnozowana w planie ochrony, jako zagrożenie zewnętrzne. W związku z powyższym, w opracowanej koncepcji ochrony rezerwatu jednym z zaplanowanych sposobów eliminacji tego zagrożenia, jest umożliwienie dojazdu sprzętu rolniczego do przylegających do niego pól. Wskazuje się ponadto, że zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy o ochronie przyrody generalne zniesienie obowiązującego w rezerwacie zakazu ruchu pojazdów poza drogami publicznymi może nastąpić wyłącznie odrębnym zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony Środowiska, o charakterze aktu prawa wewnętrznego,

- d) w odniesieniu do uwagi „*odnosząc się do zapisów umożliwiających regulację populacji zwierzyny, należy stwierdzić, że są to zapisy zbyt ogólne, zwłaszcza w odniesieniu do przedmiotowego rezerwatu. Rezerwat „Florianów” jest bardzo dużym obszarem leśnym położonym w centrum gminy. Stanowi rozległe siedlisko bytowania nadmiernej populacji zwierząt powodujących znaczące szkody w uprawach rolnych. Z analiz skarg wnoszonych przez rolników oraz opinii kół łowieckich wynika, że poprawę sytuacji może spowodować dopuszczenie pełnej statutowej działalności kół łowieckich na terenie rezerwatu i jego otuliny. Rezerwat przyrody „Florianów” został utworzony celem zachowania interesujących form geomorfologicznych. Wprowadzenie na terenie tego rezerwatu ograniczeń w zakresie działalności kół łowieckich nie jest uzasadnione z punktu widzenia przyjętych celów ochrony.*”.

Plan ochrony nie wprowadza na teren rezerwatu przyrody Florianów ograniczeń w zakresie prowadzenia gospodarki łowieckiej. Ograniczenia te zostały ustalone przez przepisy ustawy o ochronie przyrody, a dokładnie poprzez zdefiniowane w zakazów obowiązujących w rezerwatach. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody w rezerwacie zabrania się wykonywania polowań z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony. Ustawodawca przepisem tym zawęził przyznane regionalnym dyrektorom ochrony środowiska uprawnienia do wprowadzania odstępstwa od obowiązujących

w rezerwacie zakazów, wyłącznie do czynności obejmujących wykonywanie polowań. Tym samym regulacja ta nie może stanowić podstawy do wyznaczania w rezerwacie miejsc dopuszczonych do prowadzenia gospodarki łowieckiej. Znaczenie pojęcia polowanie i gospodarka łowiecka zostało wyraźnie rozgraniczone w ustawie Prawo łowieckie. Zgodnie z art. 4 ust. 2 tej ustawy polowaniem jest wykonywanie czynności obejmujących tropienie, strzelanie z myśliwskiej broni palnej, łowienie sposobami dozwolonymi zwierzyny żywej, łowienie zwierzyny przy pomocy ptaków łowczych zmierzające do wejścia w jej posiadanie. Gospodarką łowiecką będzie natomiast, zgodnie z art. 4 ust. 1 tej ustawy, szeroko rozumiana działalność w zakresie ochrony, hodowli i pozyskiwania zwierzyny. Posłużenie się art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody, jako przepisem upoważniającym do wyznaczania w rezerwacie obszarów dopuszczonych do prowadzenia gospodarki łowieckiej, byłoby nieuprawnionym rozszerzeniem oraz nadinterpretacją tej regulacji prawnej i stanowiłoby wykroczenie poza ramy ustawowego upoważnienia, czyniąc z mocy prawa plan ochrony nieważnym. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie mając na względzie, że zmieniające się warunki przyrodnicze oraz działalność człowieka mogą doprowadzić do nadmiernego wzrostu występujących w rezerwacie populacji poszczególnych gatunków zwierząt, przewidział w planie ochrony możliwość prowadzenia działań obejmujących regulowanie jej liczebności np.: poprzez indywidualne polowania. Wprowadzony zapis daje możliwość stałej kontroli liczebności i redukcji zwierzyny w sytuacji, kiedy populacja danego gatunku będzie na tyle wysoka, że zostaną zachwiane optymalne warunki jej bytowania. Rezerwat przyrody Florianów jest rezerwatem leśnym o dużej dynamice naturalnych procesów, gdzie rozmiar i kierunek zachodzących zmian jest różny i zmienny. Zatem redukcja zwierzyny i dopuszczalny rozmiar tego działania winny wynikać z przeprowadzonej na ten cel inwentaryzacji jej stanu. Zawartej w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody delegacji nie można traktować, jako sposobu likwidacji szkód wyrządzanych przez zwierzynę łowną na terenach znajdujących się poza rezerwatem. Wyznaczenie planem ochrony, w oparciu o ten przepis, obszarów dopuszczonych do prowadzenia gospodarki łowieckiej, zawężając tę czynność wyłącznie do likwidacji szkód w uprawach położonych wokół rezerwatu, byłoby nieuprawnionym rozszerzeniem oraz nadinterpretacją tej regulacji prawnej i stanowiłoby wykroczenie poza ramy ustawowego upoważnienia. Ustawodawca dopuścił możliwość polowania w rezerwacie tylko i wyłącznie na zasadzie wyjątku od generalnego zakazu wykonywania polowania rozumianego w sposób szeroki, bez możliwości zawężania tego pojęcia np.: poprzez wskazanie zwierząt, na które można polować, czy też celu (likwidacja szkód w uprawach), któremu polowanie ma służyć. Na terenie rezerwatu, z racji ochrony zachodzących w nim procesów, konieczne jest utrzymywanie właściwego stanu populacji zwierzyny. Z tych względów niewskazane jest wykonywanie w nim polowań bez uprzedniego określenia faktycznej liczby zwierzyny. Nie można mówić o konieczności przeprowadzania odstrzału wszystkich gatunków zwierząt, jeżeli dane te nie

zostały zmierzone i wykazane. Wnoszący przedmiotową kwestię nie przedstawił wraz z nią danych, na których się oparł pisząc uwagę, tym niemniej uwzględniając wniesioną uwagę wprowadzono w tej kwestii zmiany w planie ochrony.

Projekt planu ochrony został, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, przesłany Radzie Miasta i Gminy Mrozy, celem zaopiniowania. Rada Miasta i Gminy pozytywnie zaopiniowała projekt zarządzenia.

Projekt zarządzenia został przesłany do zaopiniowania do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, która wniosła następujące uwagi do załącznika nr 1 *„Proponuję uporządkować zagrożenia i zacząć od istniejących a potem wpisać potencjalne.”*

Uwzględniając wniesioną uwagę przeredagowano treść załącznika nr 1.

Projekt zarządzenia został uzgodniony z Wojewodą Mazowieckim.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu ochrony będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właściciela rezerwatu;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia, jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez właściwą miejscowo radę gminy;
- 3) na podstawie art. 19 ust. 1 a ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa przewidzianej przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 150 000 zł w przeciągu 20 lat obowiązywania planu ochrony, które wynikać będą z realizacji działań ochronnych zaprojektowanych w planie ochrony. Mogą być one finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę o finansach publicznych;

2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia z uwagi na ograniczony zakres prac jak również realizacja ich na przestrzeni 20 lat nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja przedmiotowego zarządzenia objęta jest prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach sieci Natura 2000 dyrektywą Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków, w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, jako specjalny obszar ochrony ptaków Dolina Kostrzynia PLB 140009. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.